Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Людвика Пльона і в ц. к. Староствах на провинциї

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Реформа виборча.

Оголошене в дни 25 с. м. рівночасно з ухвалою о зміні основного закона о репрезентациї Держави і з законом о зміні ординациї виборчої, розпорядженє п. Міністра справ внутрішних з дня 23 вересня 1876, обнимає приписи вводячі до нової ординациї виборчої до Ради державної. В першім параґрафі розпорядженя означено, що округи виборчі в куриї загального голосованя, зложені з міст і повітів судових, а заразом місця вибору для таких округів виборчих суть долучені в табелярнім уложеню, доданім до того розпорядженя. На разі то уложенє обнимає повисшого рода округи виборчі на Мораві і в Стириї. Дальше (§. 2) постановляє розпорядженє, що слідує:

Розписанє загальних виборів і доповняючих в куриї загального голосованя має містити завозванє, щоби всї горожани мужеского пола, котрі хоч не находять ся на лїстах виборців до рад громадских, мають право виборче в куриї загальній, зголосили ся і виказали то своє право в громадскім уряді свого місця замешканя найдальше до 8 днїв від дня розписаня виборів.

Даючі роботу (§. 3), котрі затрудняють робітників і службовників, обезпечених на случай недуги по мисли закона з дня 30 марта 1888 р., а також ті, що дають службу і затрудняють в домашній службі або в пільних і лїсових роботах послугачів, робітників і службовників, суть обовязані по розписаню виборів з загальної куриї, на завозванє начальника громади найдальше до вісьмох днїв замельдувати у начальника громади всї особи мужеского пола, затруднені у них від що найменше шести місяців, котрі скінчили 21 рік житя і суть австрийскими підданими, також назвиска і вік затрудненых і речинець вступленя їх до служби.

В оповіщеню (§. 4), виданім по мисли §. 25 начальником громади, а повідомляючім о виложеню лїст виборчих і о 8-дневнім речинци рекламацийнім, треба до рекламуючих висилати завозванє, щоби кожду рекламацию заосмотрили в потрібні докази своїх тверджень, наколи ті твердженя не опирають ся на ноторичних фактах.

Розпорядженє то (§. 5) входить в житє рівночасно з законом з 14 червня 1896 року о зміні ординациї виборчої до Ради державної.

В додатку, долученім до того розпорядженя, містить ся табелярне уложенє округів виборчих в куриї загального голосованя, зложених з міст і повітів судових. Округи в Галичині: львівский і краківский (сей послїдний, яко менше важний для нашої части краю, не подаємо подрібно) представляють ся як слідує:

1. Львівский округ виборчий.

Круги виборчі і місце голосованя: Місто Львів, місце голосованя Львів;

дальше в повітї судовім львівскім громади:

1) Замарстинів, Голоско велике, Голоско мале, Клепарів, Збоїска — місце голосованя Замарстинів.

2) Пруси, Підлїски малі, Жидатичі, Сицихів, Стровятин, Вислобоки — місце голосованя Пруси;

3) Знесїнє, Кривчичі, Ляшки муровані, Сороки *ad* Ляшки, Малехів — місце голосованя Знесїнє;

4) Яричів новий, Яричів старий, Руданції, Кукизів, Цеперів, Підлїски великі, Запитів, Ременів — місце голосованя Яричів новий;

5) Кульпарків, Скнилів, Скнилівок, Зимновода, Зимновідка, Кальтвасер, Сиґнівка, Білогорща — місце голосованя Кульпарків;

6) Дубляни, Гряда, Грибовичі. Костіїв Зарудцї, Зашків, Вулька гамулецка, Завадів — місце голосованя Дубляни;

7) Сокольники, Зубра, Сихів, Пасіки зубрицкі, Ковельники, Солонка, Годовичі, Басівка — місце голосованя Сокольники;

8) Рясна польска, Рясна руска, Борки домініканьскі, Борки янівскі, Козиції, Рудно, Брюховичі, — місце голосованя Рясна польска;

в судовім повітї Щирець:

1) Щирець, Піски, Острів, Розенберґ, Попеляни, Горбачів, Черкаси, Дмитре, Лани, Загородки — місце голосованя Щирець;

2) Бродки, Райхенбах, Красів, Глуховець, Лїнденфельд, — місце голосованя Бродки:

3) Лубяна, Поляна, Раковець, Новосїлки, Дорнфельд, Добряни — місце голованя Лубяна;

4) Семянівка, Милошевичі, Поршна, Підсадки, Хоросно старе, Хоросно нове — місце голосованя Семянівка;

5) Фалькенштайн, Гуменець, Сороки щирецкі, Ястрібків, Никонковичі, Середиця, Айнвідельн — місце голосованя Фалькенштайн.

6) Навария, Глинна, Милошковичі, Нагіряни, Полянка, Містки, Лешневичі, Пустомити — місце голосованя Навария:

в судовім повітї Винники:

1) Винники, Вайнберґен, Чижки, Глуховець, Дмитровичі, Гончарі — місце голосованя Винники;

---

76)

Дїти капітана Ґранта.

Фантастично-наукова подорож Юлїя Верна.

(Дальше).

XI.

Умова.

Коли кватирмайстер станув перед льордом, відійшла зараз сторожа.

— Ти хотів зі мною говорити, Ертоне?— сказав Ґленарван.

— Так, мильорде — відповів кватирмайстер.

— Чи лише зі мною самим?

— Головно з вами, мильорде, але гадаю, що булоби лїпше, коли би панове Мек Небс і Паґанель могли бути при нашій розмові.

— Для кого-ж то має бути лїпше?

— Для мене.

Ертон говорив цїлком спокійно. Ґленарван післав повідомити майора і Паґанеля о жаданю Ертона, а сам приглядав ся єму уважно. Коли тамті надійшли і сїли при столї, сказав до кватирмайстра:

— Слухаємо тебе.

Ертон надумавши хвилю так сказав:

— Мильорде, звичай велить, щоби при заключуваню контракту, або якої небудь умови межи двома сторонами було хоч двох сьвідків. Се причина, чому я жадав присутности панів майора і Паґанеля. А правду кажучи маю вам предложити один інтерес.

Ґленарван знаючи дивацтва Ертона не показав зачудованя на лици, хоч видалось єму досить дивно, аби між тим чоловіком а ним міг бути який інтерес.

— Який-же то інтерес? — спитав.

— Зараз скажу. Ви мильорде, хочете вивідати ся від мене о деяких річах, котрі можуть вам придати ся. Я знов з своєї сторони хотів би зискати від вас щось, що для мене має велику вартість. Одно за друге, нїчого дармо. Годите ся мильорде на такий інтерес?

— А які-ж то річи, о котрих згадуєте?— спитав живо Паґанель.

— Нї — сказав Ґленарван — скажи нам Ертоне, яких користий бажаєш для себе?

Ертон похиленєм голови дав пізнати, що розуміє ріжницю між питанем Паґанеля і Ґленарвана.

— Ви, мильорде — спитав — все ще маєте намір віддати мене в руки анґлїйских властий?

— Так, Ертоне, бо того домагає ся справедливість.

— Не перечу — сказав спокійно кватирмайстер. — Отже не згодите ся на то, щоби мене увільнити?

Ґленарван вагував ся відповісти на то рішуче питанє, бо від тої відповіди залежала тепер може доля Генрика Ґранта. Однако почутє обовязку і справедливости перемогло.

— Нї, Ертоне — відповів — не можу тебе увільнити.

— Я й не прошу о те! — сказав гордо кватирмайстер.

— То чого хочеш?

— Чогось посередного між шибеницею, котра мене жде і свободою, котрої не можу осягнути.

— А то яким способом?

— Лишіть мене на якім пустім острові Тихого Океана і дайте менї трохи річий конечних до удержаня житя. Буду собі сам радити, буду жалувати за мої гріхи, коли менї на то час позволить.

Ґленарван не приготовлений на таке предложенє споглянув по своїх мовчаливих товаришах і по хвили задуми сказав:

— Ертоне, коли я пристану на твоє жаданє, то ти тодї скажеш менї то, що потрібую знати?

— Очевидно, мильорде, то єсть о тілько, кілько сам знаю о капітані Ґранті і о *Британнії*.

— Всьо що знаєш?

— Всьо до крихти.

— А хто менї заручить, що так справдї буде!

— Догадую ся, що то вас непокоїть, але мусите спустити ся на мене, на слово злочинця! Так, то правда. Та що робити? Обставини так зложили ся, а вам вільно приймити моє предложенє, або відкинути.

2) Лисиничі, Підбірці, Миклашів, Пикуловичі, Каменополь, — місце голосованя Лисиничі;

3) Білка шляхотска, Білка королївска, Сухоріче, Чорношевичі, Журавники, Германів, Борщовичі, — місце голосованя Білка шляхотска;

4) Давидів, Кротошин, Вовків, Жиравка, Милятичі, Товщів, Селиска, Черепин, Підтемне, Загіре, Кугаїв — місце голосованя Давидів.

II. Округ виборчий Краків обнимає 20 кругів виборчих і тількож місць голосованя, котрі розділяють ся на місто Краків і судові повіти: Краків, Лїшки, Подґуже і Скавіна.

Новинки.

Львів дня 29 вересня 1896.

— **Іменованя**. Є. В. Цїсар іменував приватного доцента дра Льва Вахгольца надзвичайним професором судової медицини в унїверситетї краківскім, а професора школи реальної в Станиславові Мих. Рембача директором школи реальної в Тернополи.

— **Нові стациї телеґрафу** будуть заведені при урядах почтових: в Стрию на двірци, в Тарнорудї, скалатского повіта, в Янові і в Будзанові, теребовельского повіта від дня 1-го жовтня с. р., а в Жабю, косівского повіта, від дня 26-го вересня с. р.

— **Іспити поправчі** в станиславівскій ґімназиї будуть приспішені і відбудуть ся замість давнїйше оголошеного речинця вже дня 3-го жовтня с. р.

— **Стипендия.** На представлене Ставропиґійского інститута у Львові надало ц. к. Намістництво опорожнену стипендию з фундациї ім. Каролини Глипецкої в річних 105 зр. Льву Рудницкому, слухателеви II. р. прав на львівскім унїверситетї.

— **Величезний огонь.** Дня 20-го с. м. около 11-ої години перед полуднем вибух в Шершенівцях, борщівского повіта, з невідомої причини огонь в загородах селян Михайла Прокопишина і Кирила Droника та розширив ся з такою скоростию, що в короткім часї обхопив 118 домів і будинків господарских, приходство і двір властителя Герша Вайсґляса. Пожар замінив цїле село в купу згарищ і розвалин. О якім небудь ратунку, мимо помочи сторожи огневої з Борщева, Озерян і Королівки, не могло бути й бесіди; люди ледве спасли житє. Без даху і хлїба, без нїяких средств до житя лишило ся 152 родин а 699 душ. Нужда між погорільцями не дасть ся описати. Загальна шкода на обшарі громадскім, разом з приходством, в будинках і припасах збіжа виносить 85.606 зр., обезпечена ледве на 5.900 зр. Обшар двірский потерпів шкоду в висотї 118.600 зр., обезпечену лише на 34.940 зр. Староста борщівский завязав на місци ратунковий комітет, на котрого чолї стоїть греко-кат. парох о. Ґіль.

— **Зпід Белза** пишуть: В селї Боратинї, в деканатї белскім, відбуло ся заходами місцевого пароха і декана о. Ореста Чеховича в днях 20, 21 і 22 вересня с. р. духовна місия, сполучена з ювілейним обходом унїї берестейскої, при участи 24 духовних з деканатів: белского, варяжского і сокальского з їх настоятелями, 2-ох з Перемишля, 7-ох духовних латиньского обряду, значної сьвітскої інтелїґенциї, місцевих парохіян та дуже численного народу, що приспів з околиці з процесиями на се рідке торжество. Позаяк старинна церков боратиньска, пристроєна у єї верхах на час торжества народними хоругвами, не була би в станї помістити кілька тисяч народу, тому устроєно на площи церковній під деревом гарний, видний престол, при котрім відправляли ся сьв. лїтурґії і вечернї при нотнім хорі місцевих сьпіваків. Недалеко престола стояла висока проповідниця, а з неї голошено що дня по чотири довших наук, а по при паркан церковний містили ся сповідницї, в котрих до ночи сповідались богомільні люди.

— **Убийство**. В селї Камінцї відбувало ся дня 26-го мая селяньске весїлє, на котрім між иншими були також Іван Шкопорад і Ілько Зелений. Зелений попросив Шкопорада, аби той дав єму своєї люльки, а коли Шкопорад не послухав єго, зачала ся між ними суперечка, в котрій Зеленому дісталось слово „дурень“. Обиджений тим, рішив Зелений зімстити ся і по якімсь часї вирвав з плота кіл та так побив Шкопорада по голові, що той на другий день помер. По переведеній розправі засудив трибунал у Львові убийника на підставі вердикту судиїв присяжних на два роки тяжкої вязницї, заостреної постом і темницею.

— **Скажений пес** покусав в Фитькові коло Надвірної пятеро людий. Покалїчених вислано на лїчене до дра Буйвіда в Кракові і уміщено їх в шпитали сьв. Лазаря.

— **Злодії у Львові**. В ночи з четверга на пятницю минувшого тиждня обікрали злодії у Львові золотника Бардаха при улици Сикстускій, а з пятницї на суботу вломили ся до склепу годинникаря Ляйнванда при ул. Собіского і забрали єму богато годинників, ланцушків і инших дорогоцїнностий на близько 1000 зр.

— **Страшна пригода** лучила ся сими днями в однїй місцевости козельского повіта на Шлезку. Лїсничий віддав одному з лїсних робітників набиту рушницю і велїв єї задержати у себе якийсь час, бо сам мусів піти на дворець. Робітник поставив рушницю в коміркї свого мешканя і пішов з хати. Коли по полудни повернув, сказала до него єго 6-лїтна дочка: „Стріляйте тату до мене, буду видїти чи умієте!“ Отець певний, що рушниця не набита, вицїлив до дочки, потягнув за курок, але в тій хвили дївчинка упала на землю. Набій розбив їй цїлком передну часть голови, так що смерть зараз наступила. Неосторожного вітця так діймила та пригода, що сам тяжко занеміг.

Господарство, промисл, торговля, ґіґієна і вихованє.

Добрі ради.

Обраховуйте вартість свого господарства! Робіть інвентуру!

— Як образувати вартість господарства? Господар, що нїколи не рахує ся і не уміє обрахувати свого господарства, подібний до того, що з замкненими очима хоче перейти через кладку: або перейде, або упаде у воду. А хоч і перейде щасливо, то певно намучить ся добре, набере ся немало страху та стратить немало часу, бо мусить поволеньки і дуже осторожно шукати ґрунту під ногами. За той час другий, що пустить ся з отвертими очима через кладку, не лиш перейде через ню, але й уйде бодай в десятеро більше дороги та дійде далеко скорше до цїли. Рахуба в господарстві отвирає очи і господар, що рахує ся, не іде вже наослїп. Але від чого має господар зачинати рахувати? — Першою річию єсть, щоби господар знав докладно вартість свого господарства, щоби знав, який у него маєток. Тепер як-раз надходить пора, коли треба обрахувати господарство: жнива скінчили ся, збіже вже в стодолї, по части вже й вимолочене в шпихлїри; бараболї і бураки вже копають ся, засїви озимі і робота в поли та городї незадовго скінчать ся, а рівночасно і рік добігає до кінця — отже приходить найдогіднїйша пора об-

---

— Спускаю ся на тебе Ертоне — сказав Ґленарван.

— І справедливо мильорде. Впрочім коли вас обманю, то будете мати все нагоду пімстити ся.

— Цїкавий я яку?

— Як заберете мене з острова, з котрого прецї не буду міг утечи.

Ертон мав все готову відповідь; сам против себе ставив закиди і відпирав їх. Видко було, що хотів, аби з ним поступати щиро і вірити єму на слово. І він з своєї сторони покладав ся в довірю на Ґленарвана та єго товаришів, а найшов ще одно средство, щоби посунути свою безкористовність дальше.

— Панове — відозвав ся — я хотів би, аби ви вірили, що поступаю з вами отверто; цїлком не гадаю вас обманювати і дам вам новий доказ своєї щирости в тій справі. Поступаю щиро, бо сам числю богато на вашу честність.

— Говори-ж Ертоне — відозвав ся Ґленарван.

— Мильорде, ще не маю вашого слова, що годите ся на моє предложенє, а однако не вагую ся признатись, що дуже мало знаю о Генрику Ґрантї.

— Дуже мало! — скрикнув Паґанель.

— Так, мильорде. Вісти, які можу вам подати, дотикають моєї особи і не богато вам поможуть, щоби найти слїд, якого глядаєте.

На лицях Ґленарвана і майора видко було живе невдоволенє. Здавалось їм, що Ертон знав важну тайну, а тут він признає ся, що всьо, що він скаже на нїчо їм не придасть ся. — На лици Паґанеля не видко було що гадає.

Однако та безкористовність Ертона викликала у них прихильність для него, особливо коли додав:

— Я упередив вас, мильорде, що справа користнїйша буде для мене, як для вас.

— На кождий спосіб — відповів Ґленарван — приймаю твоє предложенє Ертоне. Даю тобі слово, що завеземо тебе на один з островів Тихого Океана.

— Дякую вам, мильорде — відповів кватирмайстер.

Чи та постанова утїшила того дивного чоловіка? Тяжко було відгадати, бо на єго байдужнім лици не відбило ся нїяке вражінє. Здавало ся немов би та справа дотикала кого иншого, а не єго.

— Я готов вам відповідати — сказав Ертон.

— Не будемо тебе питати — відповів Ґленарван — говори сам що знаєш, а зачни від того, хто ти.

— Панове — сказав Ертон — я справдї Тома Ертон, кватирмайстер з корабля *Брітанния.* З Ґлезґова виїхав я на кораблї Генрика Ґранта дня 12 марта 1861 року. Чотирнайцять місяцїв перепливали ми разом води Тихого Океана, щоби найти яке пригідне місце для заснованя шкотскої оселї. Генрик Ґрант був чоловік спосібний до великих річий, але між нами бували часто суперечки. Єго вдача не годила ся з моєю. Я не умів єму улягати, а Генрик Ґрант коли раз що постановив — то не можна було єму опирати ся; то чоловік залїзної волї для себе і для других. Мимо того відважив ся я на бунт і хотів перетягнути на мою сторону залогу та заволодїти кораблем. Не іде о то чи справедливіст була по моїй сторонї чи нї — досить, що Генрик Ґрант не міг мене довше стерпїти і висадив мене на західнім побережи Австралії.

— Австралії? — спитав майор перебиваючи оповіданє Ертона. — То ви полишили корабель перед випочинком в Калляо, звідки були послїдні вісти о нїм?

— Так — відповів Ертон — бо *Брітанния* не задержувала ся нїколи в Калляо, доки я був на єї покладї. І як я вам коли згадував о Калляо у Ірляндця Педдї О'Мура, то я знав о тім з вашого власного оповіданя.

— Говори дальше Ертоне — сказав Ґленарван.

— Так лишив ся я сам один, покинений майже на безлюднім березї, але лиш о двайцять миль від карних заведень в Перс, столици західної Австралії. Блукаючи по побережи, стрітив я шайку утїкаючих з Перс вязнів. Я пристав до них. Увільнїть мене, мильорде, від оповіданя о моїм житю за послїдні півтретя року. Досить буде коли скажу, що я став начальником шайки під назвищем Бін Джуіса. У вересни 1868 р. прийшов я до ірляндскої оселї О'Мура і наймив ся там за паробка під моїм власним назвищем Ертона. Там вижидав я нагоди, щоби заволодїти яким кораблем, бо то було моєю цїлию. Два місяцї опісля приплив *Дункан*. Від вас, мильорде, коли ви прибули до нашої оселї дізнавсь я о випочинку *Брітаннії* в Калляо і о послїдних вістях про той корабель з червня 1862 р., отже з часу о два місяцї по тім як я єго полишив. Також дізнавсь я тодї о документї, о розбитю корабля і о вашій виправі. Я не вагував ся нї хвилї і рішив заволодїти *Дунканом*, бо то славний корабель, що утїк би й перед найскоршим кораблем анґлїйскої маринарки. Але що був дуже ушкоджений, то я позволив вам вислати єго до Мельбурн, а сам пристав до вас за провідника виправи до всхідного побережа. Ми ішли так, що заєдно або перед нами або за нами провадила нас шайка моїх людий. В Кемден коло моста допустили ся мої люди непотрібного зло-

числяти вартість господарства. Письменний господар може легко взяти той обрахунок на папір, але й неписьменний господар може і повинен під конець року зробити такий обрахунок, а буде знати як стоїть і з яким маєтком має приступати з новим роком до дальшої господарки. При господарскім обрахунку розходить ся головно о три рѣчи: 1) о то, щоби господар знав докладно, що має; 2) щоби знав, що винен і 3) який єсть чистий єго маєток. Кождий господар повинен для того під конець кождого року обрахувати собі на вартість в грошех: 1) Ґрунт (вартість поля, сїножати, города; 2) вартість хати і будинків господарских; 3) вартість робочої худоби, корови ялівнику, овець, безрог і дробу; 4) вартість знарядів господарских (вози, плуги, борони, упряж і т. д.); 5) вартість запасів всїлякого рода (збіже в стогах і вимолочене в шпихлїри, бараболю і буряки в ямі, солому і сїно та пашу для худоби, обірник на оборі, вартість вибраного меду і пнїв в пасїцї, вартість муки та инших запасів в коморі, полотна і прядива, одїж і вся обстава та знадоби в хатї); 6) то, що єму від когось належить ся н. пр. заплата за якусь роботу, гроші зя якусь доставу, або гроші комусь позичені; 7) готові гроші дома, гроші в касї ощадности, квіти на гроші, грошеві змінки (векслї). Коли то все обрахує на гроші і зрахує разом, буде знати, що має на своїм маєтку. В рахубі називає ся то **активами**. — Але не досить того; отже: 1) Довг на ґрунтї; 2) то, що винен своїм наймитам або робітникам; 3) гроші, які взяв на відробок або на доставу збіжа, котрого ще не доставив; то, що винен яким ремісникам, податок і т. д. — словом все то, що комусь винен. Коли то все зрахує разом, буде докладно знати, що винен, або, як то в рахубі каже ся, які суть єго пасиви. Коли відтак відрахує то, що винен від того що має, або коли відрахує пасиви від активів, буде знати який єсть єго чистий маєток з кінцем року і з яким маєтком приступає він з слїдуючим роком до дальшої господарки. Таке обрахованє господарства з кінцем року називає ся в рахубі інвентурою. Господар, що кождого року робить інвентуру не господарить вже наослїп, але з повною сьвідомостию, бо знає де чого єму бракує і з чого може потягнути в дальшій господарцї. Робіть отже інвентуру в своїм господарстві, бо тепер надходить пора до того!

— **Дикі або т. зв. кіньскі каштани**, котрих у нас в деяких сторонах, особливо по містах єсть богато, можуть бути добрим кормом для худоби і безрог. Каштани ті мають в собі аж 60 процент поживних частий, а в тім 40 процент самої мучини. Они у нас зовсїм без ужитку, лиш мабуть у Вілицї, чи десь коло Вілички роблять з них тамошні жиди крохмаль, котрий продають дуже дешево. Крохмалю того уживають не лиш до грубшого біля, але й на клейстер. Впрочім они без ужитку. Турки годують ними конї. Худоба і безроги їдять їх досить охотно. А що каштани в своїй лупинцї мають богато гіркого стягаючого творива, то можна би їх дуже добре давати тій худобі, котру годує ся буряками. Каштани треба давати сирі і трохи потовчені разом з лупинкою. Більшу скількість каштанів можна би спрятати на зиму, лиш треба їх розстелити на сухім продувнім місци, а відтак перед кормленем ними намочити їх і потовчи. Де ростуть каштани, могли би дїти легко їх назбирати.

— **Правдиве червоне вино** можна пізнати по тім, що коли розпустити трохи т. зв. оловяного цукру (можна купити в аптицї) і долити до него вина, то оно зробить ся біле. Штучне червоне вино позістане червоним. Але могло би бути, що штучне вино стало би білим, бо в нїм було лиш мало краски, тогди треба до згаданої мішанини налити трохи алькоголю, а скоро вино було штучно закрашене, то алькоголь стане зараз червоним.

Переписка зі всїми і для всїх.

М. Д. нач. гром. в Ю.: 1) Під навозом соляним Ви очевидно розумієте каїніт, котрий добувають в копальни в Калуши, а котрий має в собі 10 процент окиску потасу або калї. Отже того каїніту не дає копальня нікому даром, бо й не може давати, позаяк добуванє єго із землї треба оплачувати. Каїніт можна лиш купити по 1 зр. за 100 кіль, але той, хто єго купує для власного ужитку, мусить письменно зобовязати ся, що не буде єго перепродувати. Купувати може або кождий господар окремо, або кількох разом, але тогди кождий з них окремо мусить виставити згадане письменне зобовязанє. Замовлений каїніт доставляє заряд копальнї сам аж до двірця в Калуши, а за то числить собі малу оплату, о скілько ми могли розвідати, около 8 кр. від метричного сотнара (100 кіль). Хто би хотїв спроваджувати, нехай ще розпитає на зелїзници, чи нема якоїсь полекші в перевозї каїніту зелїзницею. Тї, що хотїли би купувати каїніт на перепродаж, мусять так само з'обовязати ся, що будуть єго перепродувати лиш господарям рільним, і то лиш таким, котрі не займують ся продажию соли. Фірма торговельна, котра перепродує каїніт, мусить, очевидно дорожше єго перепродувати, бо числить собі за перевіз і свій труд, а хто би купував каїніт у такої фірми, мусить так само зобовязати ся письменно, що уживе єго лиш на навіз. — 2) Що-до оплати від доручень судових, то предложіть сю справу своєму старості і спитайте єго о раду. — *Я. Ц. в Ябл.:* Після інформациї, яку ми одержали з Тернополя минувшої суботи, платить ся там мід на місци по 15 до 16 зр. за віденьский сотнар (56 кіль). — *Дмитро Лєндюк в Космачи:* На Ваше питанє, де можна дістати икри до заплоду ставу рибою, всїлякого рода, трудно нам відповісти бо у нас в краю лиш дуже мало таких людий, котрі займали би ся штучним розплодом риб, а й ті, що тим займають ся, розплоджують звичайно лиш один рід. Искри пструга, заплодненої, можете дістати у п. Павла Ґута, господаря в Пронинї (Pronin, почта в місци, повіт Новий Торг). Він продає 1000 штук з опакованєм по 2 зр. 30 кр., але замовлення приймає найдальше до кінця серпня. Трохи вже за пізно, але коли би Вам пструги були пригожі, спробуйте і напишіть до него. Нарибку коропа можна дістати у п. Михайла Наїмского, посесора в Заторі; в Кжижу (Krzyż, почта Тарнів), в заряді дібр Є. Екзц. п. намістника, кн. Санґушка. В ваших сторонах займали ся давнїйше розплоджуванєм риб п. Грегорович в Жабю. п. Богдан Задурович, властитель більшої посїлости у Вовчківцях над Прутом і старший лїсничий в Дорі п. Обст. Віднесїть ся до котрого з них, а може они Вам що порадять і поможуть. По нашій думцї булоби може найлїпше віднести ся письменно до інспектора кравевого рибацтва, п. Зиґмунта Фішера в Кракові або до видїлу кравевого товариства рибацкого в Кракові, ул. Николаїска ч. 2. Найпростїйшим же і найлекшим способом, як би Ви могли розвести собі рибу в своїм ставі, було би, коли-би де в ваших сторонах, коли знаєте ся на рибі, купили собі таку, якої Вам потреба і напустили до ставу.

(Питаня просимо присилати на імя редактора „Народ. Часописи“ Кирила Кахникевича. Карт кореспонденцийних просимо не присилати, бо письменної відповіди не даємо нікому).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Букарешт 29 вересня. Є. Вел. Цїсар і король румуньский приїхали тут вчера о 3 год. 30 мін. по полудни. На пишно украшенім двірци повитали Монарха королева румуньска і наслїдник престола, міністри і члени австро-угорского посольства, президия сенату і палати послів, рада громадска і величезний здвиг народа. Віцебурмістр Бурасану подав Монарсї хлїб-сїль, а бурмістр виголосив привітну промову, в котрій сказав, що рада громадска чує ся щасливою, що може повитати Монарха, котрий так ревно працює над удержанєм мира так потрібного для добра народів. Цїсар подякував за повитанє а принявши відтак букет від дам поїхав з королем до палати. Улицями творило войско шпалїр. Здвиг народа величезний.

Букарешт 29 вересня. На цїлій дорозї з Верцьорової аж до Букарешту витано Є. Вел. Цїсаря з великим ентузиязмом. Король дожидав Монарха в Крайовій. В Слатинї співали ученики австрийский імн по румуньску.

Відень 29 вересня. В Македониї убили розбишаки брата австро-угорского консуля в Серресї, Златка, в хвили, коли турецке войско принесло їм окуп в сумі 2000 фунтів і при сій нагоді хотїли зловити розбишаків. Розбишаки повтїкали.

Константинополь 29 вересня. Порта перечить тому рішучо мов би в Кайзариї і Карпутї або денебудь в Малій Азиї вибухли знову розрухи.

чиньства, бо коли *Дункан* був вже раз при березї, то не міг менї утечи, а я на такім кораблю був паном океану. Тому завів я вас над береги ріки Снови. Конї і воли падали одні по других, бо я труїв їх ростиною ґастрольобієм. Впроче вже знаєте, мильорде, і можете бути певні, що коли би не роз'сїяність пана Паґанеля, то я доводив би нинї на *Дунканї*. Така моя істория. Жалую, що моє оповіданє не наведе вас на слїди Генрика Ґранта і тепер видите, що заключаючи зі мною умову зробили ви злий интерес.

Ертон схрестив, після свого звичаю руки і ждав. Ґленарван і єго товариші мовчали також. Чули, що той дивний злочинець вже всьо сказав. Заволодїти *Дунканом* не удалось єму з причин цїлком независимих від єго волї. Єго спільники прибули до берегів заливу Твофольд, бо то доказувала одїж, яку там Ґленарван найшов. Они ждали там на яхт, як їм приказав їх начальник; але коли не могли єго діждати ся взяли ся певно до свого звичайного ремесла: рабунку і крадежи в оселях Нового Уельса.

Перший майор розпочав на ново допитувати, аби бути певним що-до дат, які відносили ся до *Британії*.

— Отже то було 8-го цьвітня 1862 р. коли вас висаджено на берег Австралії?

— Так — відповів Ертон.

— А знаєте які наміри мав тодї Генрик Ґрант?

— Не цїлком.

— Скажи нам хоч то, що знаєш — відозвав ся Ґленарван. — Найменша вказівка може нас навести на слїд.

— Скажу, що можу сказати, мильорде — відповів кватирмайстер. — Капітан Ґрант мав намір звидїти Нову Зеляндию. Того він ще не зробив доки я був на покладї, отже імовірно, що виїхавши з Калляо поїхав до Нової Зеляндиї. То годилось би з датою 27 червня 1862 р.

— Справдї — відозвав ся пан Паґанель.

— Але — замітив Ґленарван — нї одно слово в документї не можна віднести до Нової Зеляндиї.

— На то вже я нїчого не пораджу — відповів Ертон.

— Ертоне — сказав Ґленарван — ти додержав слова, тепер додержу я й свого. Порадимо ся, на котрім острові Тихого океана маємо тебе лишити і скажемо тобі опісля.

— То для мене всьо одно — відповів Ертон.

— Іди-ж до каюти і жди нашого рішеня. Кватирмайстер відійшов під вартою.

— Той злочинець міг був стати чоловіком — сказав майор.

— Дїйстно — відповів Ґленарван. — То розумний і інтелїґентний чоловік. Шкода єго способностий, що так на зле обернули ся.

— Але Генрик Ґрант?

— Хто знає чи він не на все пропав. Бідні дїти хто може їм сказати, де їх отець.

— Я — відповів Паґанель. — Я їм скажу. Можна було замітити, що Паґанель з природи нетерпеливий і говіркий, майже не відзивав ся в часї переслуханя Ертона. Слухав з затиснениими зубами. Але єго послїдне слово звачило більше як богато инших. Ґленарван аж підскочив з радости.

— Ви Паґанель? — крикнув. — Ви знаєте де капітан Ґрант?

— О скілько можна знати — відповів Паґанель.

— А звідки?

— З того славного документу.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Кохожевецкий.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.